C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr.21rji-1663/24 Judecătoria Edineț sediul Briceni
1-24068847-03-21rji-29112024 Judecător Gh.Comerzan

D E C I Z I E
În numele Legii
01 aprilie 2025

Colegiul penal al Curţii de Apel Nord,
având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei de judecată Ion Talpa
Judecători Ghenadie Liulca, Oxana Mironov

a judecat în lipsa părților, în ordine de recurs, recursul declarat de către administrația Penitenciarului nr.2 Lipcani, împotriva încheierii Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 22.10.2024, prin care a fost admisă plângerea condamnatului **Lisu Vadim** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ţinând cont de materialele prezentate instanței, pentru expunere asupra recursului, Colegiul, -

C O N S T A T Ă:

La data de 25 iunie 2024 în Judecătoria Edineț, sediul Briceni a fost înregistrată plângerea condamnatului Lisu Vadim împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale În motivarea plîngerii condamnatul a indicat că, în perioada 06.11.2023-18.03.2024 a fost deținut în Penitenciarul nr.11 Bălți și în perioada 03.05.2023-06.11.2023, 18.03.2024- pînă în prezent, se deține în Penitenciarul nr. 2 Lipcani. În ambele penitenciare a fost deținut în condiții inumane, și anume: celula populate cu diferite insecte; lipsa sistemului de ventilare artificială; apa potabilă de calitate rea.

Condamnatul Lisu Vadim a solicitat să-i fie redus termenul pedepsei pentru deținerea în condiții inumane în Penitenciarul nr.11 Bălți și Penitenciarul nr.2 Lipcani.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 22.10.2024, a fost admisă plângerea condamnatului Lisu Vadim împotriva administrației instituțiilor

penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

S-a constatat faptul că, Lisu Vadim a fost deţinut în perioada 07.11.2023-02.04.2024 în Penitenciarul nr.11 Bălţi în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, în total o perioadă de 147 zile, în calitate de condamnat.

În conformitate cu prevederile art.473^4 alin. (4) CPP, s-a redus pedeapsa condamnatului Lisu Vadim cu 15 zile, pentru perioada de 147 zile, în care condamnatul s-a aflat în detentie în Penitenciarul nr.11 Bălti cu statut de condamnat, calculîndu-se 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenţie.

S-a constatat faptul că, Lisu Vadim a fost deţinut în perioada 17.03.2023-07.08.2023, 21.08.2023-07.11.2023, 02.04.2024-29.07.2024 în Penitenciarul nr.2 Lipcani, în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, în total o perioadă de 339 zile, în calitate de condamnat.

În condiţiile art.473^4 alin.(4) CPP, s-a redus pedeapsa condamnatului Lisu Vadim cu 34 zile, pentru perioada de 339 zile, în care condamnatul s-a aflat în detenţie în Penitenciarul nr.2 Lipcani, cu calcularea a 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenţie.

Termenul pedepsei definitive stabilită lui Lisu Vadim prin decizia Curții de Apel Bălți din 07.06.2022, sub formă de închisoare pe un termen de 9 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, în total s-a redus cu 49 zile.

S-a obligat administraţia Penitenciarului nr. 2 Lipcani să înlăture condiţiile precare de detenţie în termen de 15 zile. Încheierea în cauză a fost contestată cu recurs de către administrație Penitenciarului nr.2 Lipcani, solicitând admiterea recursului, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului prevăzut pentru prima instanța, prin care să fie respinsă ca neîntemeiată plângerea.

În susținerea poziției a indicat, că administrația Penitenciarului nr.2 Lipcani consideră încheierea în cauză neîntemeiată şi pasibilă casării deoarece în Raportul de evaluare a condițiilor de detenție, prezentat în cadrul şedinţei de judecată, au fost prezentate probele, inclusiv şi fototabele, care cu certitudine dovedesc, că în Penitenciuarul nr. 11 Bălți și Penitenciarul nr.2 Lipcani condamnatului Lisu Vadim au fost acordate condiţiile minime necesare de detenţie. Și anume: -a fost deţinut în celula bine iluminată şi ventilată; -temperatura aerului în perioada de încălzire se păstrează la un nivel nu mai mic de 18° C; -veceul se află în încăperea separată, şi corespunde normelor de igienă şi intimitate; -condamnatului a fost acordat dreptul la deplasarea liberă pe teritoriul penitenciarului de la deşteptare pînă la stingere (6.00-22.00), în limitele stabilite de administrația penitenciarului. El a avut acces liber în timpul zilei la terenurile sportive, biblioteca, ateliere de muncă, birourile de

studii, biserica, grădina, zonele de recreație; -spălarea hainelor se efectuează prin intermediul spălătoriei penitenciarului, care este dotată cu 4 mașini de spălat de tip automat; -în curtea sectorului este amenajat locul special pentru uscarea hainelor; -fumatul în încăperile de locuit este interzis, în curtea sectorului este amenajat locul special pentru fumat; -deratizarea şi dezinsectizare încăperilor penitenciarului se efectuează trimestrial de agent economic special conform contractului încheiat; -asistența medicală se acordă în regim non-stop; -alimentația corespunde standardelor stabilite.

Notează, că standardele CPT prevăd norma de spaţiu de locuit pentru per persoană într-o celula cu mai multe ocupații 4 m, însă CPT nu susţine în mod vertiginos opinia că o abatere minoră de la minimul standardelor poate fi considerată, în sine, ca fiind tratare inumană şi degradantă a deţinutului, atât timp cât se pot găsi şi alţi factori de atenuare, cum ar fi, în special, faptul că deţinuţii sunt în măsură să petreacă o cantitate considerabilă de timp în flecare zi în afară celulelor (în ateliere, cursuri sau alte activităţi). Criteriul poate fi apreciat prin prisma condiţiilor de detenţie ca fiind un tratament inuman şi degradant, în cazul în care celulele sunt extrem de supraaglomerate sau, că în majoritatea cazurilor, combină o serie de elemente negative, cum ar fi: insuficienţa numărului de paturi pentru toţi deţinuţii; igiena precară; infectarea cu paraziţi; ventilaţia, încalzirea sau lumina insuficientă; lipsa salubrizării în celule şi, în consecinţă, utilizarea de găleţi sau sticle pentru nevoile naturii. Examinarea criteriului ,, spaţiu acordat fiecărui deţinut" prin prisma art.3 CEDO, urmează a fi efectuat cumulativ cu alţi factori, care contribuie aprecierea detenţie ca fiind inumană şi degradantă sau infirmarea acestui fapt.

Conclude, că în perioada deţinerii condamnatului Lisu Vadim în Penitenciarul nr. 11 Bălți și Penitenciarul nr.2 Lipcani, toate standardele minime de înreţinere a condamnaţilor au fost respectate, şi judecătorul de instrucţie neîntemeiat a ajuns la consluzie că în perioada sus indicată condamnatul Lisu Vadim a fost deţinut în condiiţiile de detenţie inumane şi degradante.

Potrivit art.447 alin.(1) CPP, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces*, alin.(2) stipulând, că *instanţa de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei*. Referințe la caz nu au fost înaintate.

Verificând argumentele invocate în recurs, verificând legalitatea şi temeinicia încheierii atacate, Colegiul penal ajunge la concluzia că recursul declarat de către administrația Penitenciarului nr.2 Lipcani, urmează a fi admis din alte motive, cu casarea încheierii instanței de fond, rejudecarea cauzei și emiterea unei noi hotărâri reieșind din următoarele considerente.

Conform art.448 alin.(1) CPP, judecând recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs.

Conform art.449 alin.(1) pct.2) lit.b) CPP, judecând recursul, instanţa admite recursul, casând hotărârea, parţial sau integral, rejudecă cazul cu adoptarea unei noi hotărâri.

În susținerea soluției adoptate, Colegiul penal se va referi la unele prevederi legale ce reglementează punerea în executare a hotărârilor judecătorești cu caracter penal și anume.

Potrivit art.469 alin.(1) pct.17^{1}) CPP, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la constatarea condițiilor de detenție a condamnaților.

Potrivit art.473^{2} alin.(3) CPP, condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

Potrivit art.473^{2} alin.(5) CPP, plângerea referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatuluise depune pe parcursul detenţiei în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale sau în termen de 6 luni de la data când nu mai sânt deţinuţi în astfel de condiţii, dar nu mai târziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenţie.

Potrivit art.473^{3} alin.(2) CPP, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condiţiilor de detenţie invocate de condamnat şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituţiei penitenciare.

Potrivit art.473^{4} alin.(4), (5) CPP, în cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473^{2} alin.(3) instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Instanţa de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat. În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473^{2} alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei în condiţiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privinţa perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului, din contul bugetului de stat, a sumei băneşti în mărime de până la 2 unităţi convenţionale pentru fiecare zi de detenţie în condiţii precare, precum şi a costurilor şi cheltuielilor aferente.

După cum denotă materialele cauzei, prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 29.12.2021, Lisu Vadim a fost condamnat în baza art. 186 alin. (5), art. 186 alin. (4), art. 186 alin. (5), art. 186 alin. (4) Cod Penal, și prin prisma art. 84 alin. (1) CP s-a stabilit pedeapsa cu închisoare pe un termen de 18 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Termenul executării pedepsei s-a calculat din 29.12.2021, cu includerea în acest termen perioada aflării în arest preventiv de la 25.04.2017 până la data de 25.04.2018.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 07.06.2022, sentința Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 29.12.2021 a fost casată în latura stabiliri pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care Lisu Vadim a fost condamnat în baza art. 186 alin. (5), art. 186 alin. (4), art. 186 alin. (5), art. 186 alin. (4) Cod Penal, și prin prisma art. 84 alin. (1) CP s-a stabilit pedeapsa cu închisoare pe un termen de 09 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Termenul executării pedepsei s-a calculat din 07.06.2022, cu includerea în acest termen perioada aflării în arest preventiv de la 25.04.2017 până la data de 25.04.2018, și de la 29.12.2021 pînă la 07.06.2022.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 03.05.2023 s-a constatat faptul deținerii condamnatului Lisu Vadim în condiții inumane și degradante contrare prevederilor art. 3 CEDO în Penitenciarul nr. 11 Bălți, în perioada 28.04.2017-23.01.2018, 03.02.2018-01.07.2019, 29.07.2019-19.07.2022 și în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în perioada 19.07.2022-16.03.2023, fiind redus termenul pedepsei în condițiile art. 4734 alin. (4), (6) CPP, în total cu 964 zile, care a fost menținută prin decizia Curții de Apel Bălți din 02.08.2023.

Începutul termenului: 29.12.2021 și sfârșitul termenului: 09.05.2027.

Potrivit materialelor cauzei, condamnatul Lisu Vadim s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 11 Bălți în perioada 07.11.2023 - 02.04.2024 și în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în perioada 17.03.2023 - 07.08.2023, 21.08.2023 - 07.11.2023, 02.04.2024 - 29.07.2024, data întocmirii raportului.

Colegiul penal consideră, că instanța de fond corect a ajuns la concluzia că condamnatul Lisu Vadim a fost deținut în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în Penitenciarul nr.11 Bălți și Penitenciarul nr.2 Lipcani.

De asemenea, Colegiul penal relevă și faptul, că instanța de fond ținând cont de efectele cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale condamnatului Lisu Vadim, întemeiat a utilizat formula de reducere de 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenție, dar incorect a aplicat la caz rotunjirea termenului constatat ca fiind deținut condamnatul Lisu Vadim în condiții inumane și degradante de la 147 la 150 zile (cu 15 zile pentru Penitenciarul nr.11 Bălți) și de la 339 la 340 zile (cu 34 zile pentru Penitenciarul nr.2 Lipcani) calculate în condițiile art.473^4alin.(4) CPP și care nu au putut fi

reduse separat, instanța de judecată pripit a ajuns la concluzia necesității rotunjirii acestora or, aceasta este o prerogativă a instanței și nu o obligație, iar la caz deoarece condamnatul continuă să se dețină în penitenciar, în privința zilelor rămase care nu au putut fi reduse, Colegiul penal consideră că, instanța urma să dispună ca acestea să fie lăsate în continuare la termenul de executare a pedepsei.

Conform prevederile art.473 alin.(4) CPP, în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473[2] alin.(3) instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Instanța de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat.

În asemenea circumstanțe, raportând speței prevederile legale nominalizate supra, Colegiul penal constată că în situația în care în urma admiterii plângerii asupra condițiilor de detenție în instituțiile penitenciare, condamnatul nu urmează a fi eliberat, perioada ce nu poate fi redusă urmează a fi lăsată în continuare la termenul de executare a pedepsei, condamnatului rezervându-i-se dreptul de a se adresa ulterior cu o altă plângere.

În acest context, aplicarea rotunjirii în favoarea condamnatului a termenului de pedeapsă constatat fiind executat în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale urmează a fi implementată în cazul executării integrale a pedepsei cu închisoare de către persoana condamnată.

Astfel, Colegiul penal conclude, că încheierea contestată nu corespunde motivelor expuse în partea descriptivă, relevându-se examinarea cauzei în lipsa unei aprecieri obiective a aspectelor de fapt și de drept, în lipsa unei analize complete, în ansamblu și sub toate aspectele a împrejurărilor cazului, în lipsa unei analize a practicii judiciare a instanțelor naționale de judecată în spețe similare, fapt ce denotă netemeinicia încheierii judecătorului de instrucție.

Pe motivele descrise, Colegiul penal reține necesitatea admiterii recursului administrației penitenciarului nr.2 Lipcani, în aspectul descris din alte motive, cu pronunțarea unei noi hotărâri și în argumentarea acestei soluții va menționa următoarele.

Potrivit Raportului nr.2/2381 din 22.07.2024 în baza art.473[3] alin.(2) CPP prezent la materialele cauzei, condamnatul Lisu Vadim s-a aflat în detenție: 1) în Penitenciarul nr.11 Bălți în perioada 07.11.2023-02.04.2024; 2) în Penitenciarul nr.2 Lipcani în perioadele 17.03.2023-07.08.2023, 21.08.2023-07.11.2023, 02.04.2024-29.07.2024, până la data depunerii raportului (f.d.6-18).

Reieșind din faptul că condamnatul Lisu Vadim execută în continuare pedeapsa stabilită prin decizia Curții de Apel Bălți din 07.06.2022, cu închisoare pe un termen de 9 ani și fiind inoportună aplicarea rotunjirii în favoarea condamnatului a termenului de pedeapsă constatat executat în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, or ceasta urmează a fi implementată în cazul executării integrale a pedepsei cu închisoare de către persoana condamnată, Colegiul penal va reține perioada constatată de deținere a condamnatului în condiții contrare art.3 CEDO în în Penitenciarul nr. 11 Bălți: 07.11.2023-02.04.2024 și în Penitenciarul nr.2 Lipcani: 17.03.2023-07.08.2023, 21.08.2023-07.11.2023, 02.04.2024-23.07.2024.

În continuare, Colegiul penal reține prevederile art.473^4 alin.(1) CPP, la evaluarea condiţiilor de detenţie, instanţa de judecată dă apreciere atât probelor prezentate de părţi, cât şi rapoartelor instituţiilor naţionale şi internaţionale în domeniu.

În conformitate cu prevederile art.473^4 alin.(2) CPP, la evaluarea condițiilor de detenţie, instanţa de judecată ţine cont de efectele cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale condamnatului sau ale prevenitului, precum şi de perioada în care condamnatul.

Cu referire la condițiile de detenție, în plângerea depusă condamnatul Lisu Vadim a indicat că s-a deținut în Penitenciarul nr.2 Lipcani în condiții inumane, și anume: nu se respectă norma spațiului locativ; celule populate cu diferite insecte, inconvenientele create fiind relativ în Penitenciarul nr. 11 Bălți și Penitenciarul nr.2 Lipcani, cu reducerea pedepsei.

Totodată, administrația Penitenciarului nr.2 Lipcani a dat răspuns privitor la condițiile de detenție a condamnatului Lisu Vadim, întocmind raportul conform art.473^2 alin.(2) CPP.

Ce ţine de condiţiile de detenţie contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, Colegiul penal reţine următoarele: condamnatul Lisu Vadim s-a deținut în Penitenciarul nr. 11 Bălți, care are statut de izolator de urmărire penală, ce prevede deţinerea permanentă în celula închisă a deținiților, cu acordarea plimbării zilnice cu o durata de o oră.

Pe perioada deţinerii în Penitenciarul nr. 11 Bălţi, ultimului i-a fost acordată plimbare zilnică în aer liber, în conformitate cu prevederile art. 215 Cod de executare, cu o durată de cel puţin 1 oră pe zi, în locuri special amenajate, conform graficului de plimbări a deţinuţilor.

S-a deținut și în Penitenciarul nr.2 Lipcani, în sectorul de tip semiînchis, în celula nr.2, cu suprafața locuibilă per persoană de 2,46 m^2, nefiind respectată norma spațiului locativ de 4 m2. Potrivit raportului privind vizita preventivă/de monitorizare efectuată la Penitenciarul nr.2 Lipcani la 19.05.2023 unde membrii

CpPT atrag atenția administrației penitenciarului la soluționarea problemei suprapopulării. Astfel, membri CpPT au constatat că, cele două sectoare (nr.1 și nr.2) în care se dețin condamnații sunt clădiri vechi, cu două/trei etaje. CpPT constată că în ambele sectoare, în marea majoritate a celulelor condițiile sunt degradante, condamnații fiind plasați în dormitoarele cu suprafețe mari, supraaglomerate.

Totodată, se reține că, potrivit Raportului privind vizita preventivă/de monitorizare efectuată la Penitenciarul nr. 2 Lipcani din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor la 19 mai 2023, care este amplasat în or. Lipcani, str. Independenței nr.108, și care are statut de instituție penitenciară de tip semiînchis, unde își ispășesc pedeapsa condamnați maturi de gen masculin.

În instituție există 2 blocuri distincte de detenție pentru condamnați:

1) un sector (nr. 1) pentru deținerea condamnaților care, în virtutea funcțiilor ocupate anterior, pot fi amenințați cu răzbunarea (64 persoane);

2) un sector (nr.2) condamnați maturi de gen masculin (227 condamnați);

3) un sector destinat pentru carantină şi izolare disciplinară în care se dețin condamnații conform art.206 Cod de Executare – (29 condamnați);

4) blocul de producere unde locuiesc condamnații angajați în sectorul de deservire gospodărească;

5) sectorul deschis (deținuți).

Pe lângă spațiile destinate pentru detenția condamnaților, în interiorul penitenciarului există: o încăpere administrativă destinată activităților desfășurate cu condamnații (activități desfășurate de către serviciul reintegrare, spațiul destinat serviciului medical şi personalul serviciului siguranță şi regim); blocul alimentar; terenul sportiv; biserica; blocul destinat instruirii profesionale; încăperile pentru întrevederile de lungă durată; baia şi spălătoria, etc. La fel, în interiorul instituției este amplasat un bloc avariat (anterior acesta a fost bloc de studii - școală generală) şi o grădină (7 ari). Obiectivul vizitei a fost monitorizarea situației în P-2 privind respectarea drepturilor persoanelor condamnate împotriva torturii şi altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante; monitorizarea situației şi implementării recomandărilor CpPT ca urmare a vizitelor desfășurate anterior (24.04.2018). În urma vizitei membrii CpPT au constatat că, plafonul de detenție al Penitenciarului nr. 2 este de 368 persoane, la momentul vizitei, erau deținute 320 persoane. Din numărul total de condamnați, 29 persoane sunt plasate conform art. 206 Codul de Executare al R. Moldova, solicitând asigurarea securității personale (la sine izolare). *CpPT atrage atenția administrației penitenciarului la soluționarea problemei suprapopulării, deoarece aceasta are o influență negativă asupra tuturor celorlalte aspecte ale detenției şi asupra climatului general din cadrul instituției, iar în multe cazuri efectele adverse ale suprapopulării prezintă un risc mare pentru tratamente inumane sau degradante*.

Totodată, Consiliul salută inițiativa ANP de a efectua repartizarea uniformă a condamnaților (Ordinul ANP nr.149 din 22 martie 2023), ce prevede respectarea standardelor CPT cu referire la spațiu şi condițiile de trai pentru condamnați. În urma verificării condițiilor materiale generale/igiena/alimentația, s-a constatat următoarele: Cele două sectoare în care se dețin condamnații sunt clădiri vechi, cu două/trei etaje (instituția în trecut a fost unitate militară), separate în două ogrăzi mari, care pe parcursul zilei sunt deschise. Atât administrația, cât şi condamnații au menționat despre necesitatea reparării acoperișului la ambele blocuri. Conform informației oferite de către directorul penitenciarului capacitatea cea mai mică a celulelor este de 2 condamnați şi cea mai mare de 30 condamnați. Consiliul menționează Toate încăperile de deținere şi în special acele care sunt destinate deținuților în timpul nopții, trebuie să corespundă tuturor exigențelor de igienă, ţinându-se cont de climă, mai ales în ceea ce privește cubajul de aer, suprafața minimă, iluminatul, încălzirea şi ventilația. CpPT constată că în ambele sectoare, în marea majoritate a celulelor condițiile sunt degradante, condamnații fiind plasați în dormitoarele cu suprafețe mari, supraaglomerate, mobilier învechit, lenjerie de pat uzată şi plapome insalubre, miros neplăcut. În unele celule pe pereți este igrasie. Din discuțiile cu condamnații, aceștia au menționat că iarna în încăperi este rece (15-16 grade). Membrii Consiliului au vizitat celule ce au nevoie urgentă de dezinfectare fiind pline de gândaci de bucătărie, insecte.

Astfel, membrii CpPT au constat mai multe încălcări, inclusiv și: Lipsa unui Plan de implementare a recomandărilor a CpPT urmare a vizitelor din 2018.

Deținuții sunt repartizați inegal şi tratați diferențiat, astfel în penitenciar există secții supraaglomerate cu condiții nesatisfăcătoare de detenție versus secții spațioase cu condiții foarte bune de trai.

CpPT constată condiții materiale de detenție din celule unde sunt plasați deținuții conform art.206 CE similare celor din sectoarele unde se deține masa generală de condamnați.

CpPT salută faptul că cele 29 persoanele ce se dețin conform art.206 CE, au posibilitatea să se deplaseze pe timpul zile pe teritoriul sectorului în care sunt plasați, se dețin pe timpul zilei cu ușile deschise şi pot comunica între ei. Totodată, sectorul în care aceștia se dețin are o zonă mică de plimbare.

CpPT constată privarea anumitor drepturi pentru condamnații ce se sunt plasați conform art.206 în sectorul nr. 1. Condamnații au acces limitat la anumite spații cum ar fi terenul de fotbal, etc.

Accesul la baie nu este îngrădit, însă nu este respectată intimitatea persoanelor condamnate (duşurile nu sunt separate). Din declarațiile condamnatelor în baie este rece, multă umezeală, iar apa abia călduță.

CpPT constată problema asigurării cu personal medical şi organizării serviciilor, ceea ce limitează accesul la servicii medicale a condamnaților a garanțiilor de sănătate.

CpPT constată lipsa unor celulele accesibile persoanelor cu dizabilități locomotorii, nefiind adaptate la necesitățile acestora spațiile locative, băile, veceurile. La fel, există foarte multe bariere, care îngrădesc deplasarea deținuților cu dizabilități pe spațiile de deplasare din penitenciar, cum ar fi existența scărilor către curțile de plimbare și cabinetele medicale.

CpPT constată deficiențe în asigurarea condițiilor minime de trai, multe din celule necesitând reparații, unele wc-uri, lavoare fiind în stare deplorabilă, teracota lunecoasă, de multe ori nu este apă.

Așadar, Colegiul penal constată că la stabilirea unei reduceri a pedepsei în perioada deținerii în Penitenciarul nr.11 Bălți și Penitenciarul nr.2 Lipcani se va ține cont de faptul că, condamnatul Lisu Vadim s-a deținut în condiții unde nu se respectă norma spațiului locativ; celule populate cu diferite insecte; lipsa sistemului de ventilare; iluminarea celulelor insuficientă, inconvenientele create fiind relativ semnificative.

Ca urmare, luând în considerație totalitatea efectelor cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului Lisu Vadim, precum și intensitatea, gravitatea și durata încălcării, ținând cont de principiile proporționalității și echității, Colegiul penal consideră necesar oportun și rezonabil de a reduce pedeapsa condamnatului, calculându-se de la 1 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ.

De asemenea, instanța de recurs la stabilirea unei reduceri a pedepsei în perioada deținerii în Penitenciarul nr.2 Lipcani va ține cont de faptul că dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul Lisu Vadim pe parcursul detenției sale în Penitenciarul nr.2 Lipcani au depășit relativ semnificativ nivelul de suferință inerent detenției, prin faptul deținerii unde nu se respectă norma spațiului locativ, celula populată cu diferite insecte, condițiile care sunt contrare prevederilor art.3 CEDO și suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

În acest context se reține că, Consiliului pentru Prevenirea Torturii, nu susține opina că, o abatere minoră de la minimumul standardelor poate fi considerată, în sine, ca fiind tratarea inumană și degradantă a deținutului atâta timp, cât se pot găsi și alți factori de atenuare, cum ar, fi în special, faptul că, deținuții sunt în măsură să petreacă o cantitate considerabilă de timp în fiecare zi în afară celulelor (în 22 ateliere, cursuri sau alte activități). Examinarea criteriului „spațiul acordat fiecărui deținut” prin prisma art.3 CEDO urmează a fi efectuat cumulativ cu alți factori, care contribuie aprecierea detenției, ca fiind inumană și degradantă sau infirmarea acestui fapt. Totodată, potrivit raportului anual pe anul 2023, membrii CpPT au menționat că conform datelor statistice se menține

problema supraaglomerării în P-1, P-9, P-13, P-15, comparativ cu anul 2022, când se atesta surplus de persoane aflate în detenție în P-1, P-2, P-3, P-7, P-11, P-13 și P-15. Cu toate că s-au depus deja în scădere, totuși persistă dificultăți în gestionarea numărului mare de persoane aflate în detenție.

Prin prisma prevederilor legale precitate, având în vedere distincţia normelor procedural penale aplicabile în dependenţă de calitatea deţinutului la momentul deţinerii sale, Colegiul reiterează că, Lisu Vadim s-a aflat în condiţii precare de detenţie o perioadă de 480 zile în Penitenciarul nr. 11 Bălți și Penitenciarul nr.2 Lipcani, în calitate de condamnat.

Astfel, condamnatul Lisu Vadim pentru perioada totală de 480 zile în Penitenciarul nr. 11 Bălți și Penitenciarul nr.2 Lipcani, în care el s-a aflat în detenție în calitate de condamnat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, luând în consideraţie totalitatea efectelor cumulative ale condiţiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului, precum şi intensitatea, gravitatea şi durata încălcării, ținând cont de principiile proporționalității și echității, instanța consideră necesar, oportun şi rezonabil de a calcula 1 zi de reducere pentru fiecare 10 zile de detenție.

Prin urmare, termenul pedepsei definitive stabilite lui Lisu Vadim, prin Decizia Curții de Apel Bălți din 07.06.2022, cu închisoare pe un termen de 9 ani, urmează a fi redus cu 48 zile.

Colegiul penal consideră că, reducerea stabilită este una adecvată şi suficientă, bazată pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt şi pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat şi recompensa instituită, şi care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate.

Reieșind din cele menționate mai sus, instanța de recurs reține prezența temeiurilor pentru admiterea recursului administrației penitenciare din alte motive, casarea încheierii contestate, cu adoptarea unei noi soluții, condamnatului Lisu Vadim rezervându-i-se dreptul de a se adresa ulterior cu o altă plângere pentru a fi verificate condițiile de detenție în care se deține în continuare în instituția penitenciară.

În temeiul art.449 alin.(1) pct.2) lit.b) CPP, Colegiul penal, -

D E C I D E :

Recursul declarat de către administrația Penitenciarului nr.2 Lipcani, împotriva încheierii Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 22.10.2024, prin care a fost admisă plângerea condamnatului Lisu Vadim împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, se admite din alte

motive, casează încheierea, rejudecă cauza și emite o hotărâre nouă după cum urmează.

Se admite plângerea condamnatului Lisu Vadim împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

Se constată faptul că, Lisu Vadim a fost deținut în perioada 07.11.2023-02.04.2024 în Penitenciarul nr.11 Bălţi și în perioada 17.03.2023-07.08.2023, 21.08.2023-07.11.2023, 02.04.2024-23.07.2024 în Penitenciarul nr.2 Lipcani, în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în total 480 (patru sute optzeci) zile, în calitate de condamnat.

În condițiile art.473^4 alin.(4) CPP, se reduce pedeapsa lui Lisu Vadim cu 48 (patruzeci și opt) zile pentru 480 (patru sute optzeci) zile, în Penitenciarul nr. 11 Bălți și Penitenciarul nr.2 Lipcani, cu calculare a 1 (unu) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenție.

Termenul pedepsei definitive stabilită lui Lisu Vadim, se reduce cu 48 (patruzeci și opt) zile.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței: Judecător: Judecător:

Copia corespunde originalului.